

1

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญา Marrakesh เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

“

ทรัพย์สินทางปัญญา
มีบทบาททั้งการส่งเสริมและคุ้มครอง
นวัตกรรมและการสร้างสรรค์
แต่ภายใต้ความเข้มงวดดังกล่าว
ยังเปิดโอกาสให้ผู้มีข้อจำกัดเข้าถึงงานลิขสิทธิ์ได้
ซึ่งเป็นการสร้างสมดุล
ตามแนวคิดสังคมแห่งความเท่าเทียม
หรือ **Inclusive Society**

”

วุฒิไกร ลีวีระพันธุ์
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญา Marrakesh โดยสมบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน 2562 โดยไทยถือเป็นภาคีลำดับที่ 49 ในจำนวนสมาชิก 92 ประเทศในปัจจุบัน

ข้อมูล ณ วันที่ 10 มีนาคม 2566 จาก https://www.wipo.int/marrakesh_treaty/en/

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาการค้าเขต
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว
สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

“

ยุคนี้เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร
หากเราไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เหมือนกับคนที่ไม่พิการ
เราก็จะถูกทิ้งไว้ข้างหลัง
แต่หากเราเข้าถึงข้อมูลได้ไม่แตกต่างจากคนที่ไม่พิการ
เราก็จะแข่งขันได้
มีความเท่าเทียมทางข้อมูลข่าวสาร
ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง

”

ดร. อิศวรา ศิริรุ่งเรือง

อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบของสื่อตามความจำเป็นของคนพิการที่สามารถจัดทำขึ้นโดยองค์กรที่ได้รับอนุญาต
หรือได้รับการยอมรับ มี 11 รูปแบบ

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสันธิสัญญาการค้าเสรี
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว
สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

“

การเข้าถึงกระดาษ
ซึ่งถูกเขียนโดยปากกา ดินสอ หรือหมึกพิมพ์
คือจุดอ่อนที่สุดในชีวิตของคนตาบอด
เพราะแม้แต่การเดินทางไปในที่ที่เราไม่คุ้นเคย

ฉันยังไม่แยเท่ากับ
มีงานที่เราอยากอ่านอยู่ตรงหน้า
แต่เราอ่านไม่ได้

”

พีรพงศ์ จารุสาร

กรรมการและเลขานุการ
สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีคนพิการทางการเห็น มากกว่า 1.8 แสนคน ในจำนวนนี้เป็นวัยทำงาน 29.4%

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565, รายงานข้อมูลสถานการณ์คนพิการในประเทศไทย
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาการค้า
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว
สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

“

ขอบคุณกรมทรัพย์สินทางปัญญา
ที่ช่วยให้คนพิการเข้าถึงงานลิขสิทธิ์ได้มากขึ้น
ผมเชื่อว่าเป็นการเปิดโลก เปิดมุมมอง
ให้คนพิการกล้าที่จะฝัน
และทำตามสิ่งที่ตนเองสนใจ
เปรียบเสมือนการขับเคลื่อนเล็กๆ
ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

”

ดำเกิง มุ่งธัญญา

ข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

การเผยแพร่สื่อที่จัดทำขึ้นตามมาตรา 32/4 แห่ง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์
ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ตามลักษณะความบกพร่องและความจำเป็นของคนพิการประเภทนั้นเท่านั้น
และต้องไม่เป็นการหากำไร รวมทั้งต้องมีระบบหรือมาตรการป้องกันมิให้บุคคลอื่นนอกเหนือจากคนพิการเข้าถึงสำเนา
ที่จัดทำขึ้นดังกล่าว

“

วันนี้คนตาบอดสามารถเข้าถึงหนังสือ
แหล่งข้อมูลที่จะใช้พัฒนาตัวเอง
ไม่ให้เกิดกยุค ทั้งโลก ทั้งเหตุการณ์
มีความพร้อมในการพัฒนาตนเอง
ไปสู่การเป็นบุคคลที่มีคุณค่า
เท่าเทียมกับคนอื่นในสังคม

”

กิตติพงษ์ สุกรี

ผู้อำนวยการ

ห้องสมุดคนตาบอดและผู้พิการทางสื่อสิ่งพิมพ์แห่งชาติ

การจัดทำสื่อเพื่อประโยชน์ของคนพิการจะต้องเป็นการทำซ้ำหรือดัดแปลงงานลิขสิทธิ์ที่ได้มา
โดยชอบด้วยกฎหมาย และเหมาะสมกับความพิการในแต่ละประเภท

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาการค้าเสรี
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว
สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

“

กฎหมายให้องค์กรคนพิการที่ไม่แสวงหากำไร
นำสื่อมาดัดแปลงเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงได้

แต่อีกมุมหนึ่ง

ยังส่งเสริมให้เจ้าของลิขสิทธิ์
จัดทำสื่อที่คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้ตั้งแต่ต้น

”

วสันต์ แปงปนจู

ผู้ก่อตั้งและผู้บริหาร

บริษัท FRIENDLY DEV จำกัด

องค์กรคนพิการที่สามารถจัดทำสื่อในรูปแบบที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้ตามมาตรา 32/4
แห่ง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีทั้งหมด 14 องค์กร
ตรวจสอบรายชื่อได้ที่

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาการค้า
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว
สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

7

“
อยากให้ทุกคน
ตระหนักถึงความเท่าเทียมกันของคนในสังคม
ทำให้เขาเข้าถึงหนังสือได้ตั้งแต่ต้น
ในขณะเดียวกัน
คนที่ได้รับประโยชน์ก็ควรใช้สิทธิอย่างเหมาะสม
อย่าใช้เกินขอบเขต
ถ้าสองอย่างนี้ไปด้วยกันได้ ก็จะเกิดประโยชน์กับทุกคน

ดร. พิสิฐ พฤกษ์สถาพร

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาศึกษา
โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้จัดทำ "คู่มือการใช้งานลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนพิการตามมาตรา 32/4"
ผู้สนใจสามารถอ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

“

ดีใจที่รัฐให้ความสำคัญกับการเข้าถึงความรู้ของคนพิการ
แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์
ของนักเขียนกับสำนักพิมพ์ด้วย
ถ้าไม่มีเขา คนพิการก็เข้าไม่ถึงความรู้
ถ้าเขาไม่ได้รับการสนับสนุน
คุณภาพของหนังสือจะลดน้อยลง
แม้คนตาบอดได้ฟังหนังสือ
แต่อาจเป็นหนังสือที่คนผลิตไม่มีแรงที่จะเขียนแล้ว

”

สโรชา กิตติสิริพันธุ์

นักเขียนและบรรณาธิการ
สำนักพิมพ์ผีเสื้อเพื่อคนพิการ

8

ก่อนจัดทำสื่อ องค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับการยอมรับควรตรวจสอบว่างานลิขสิทธิ์ที่จะทำซ้ำหรือดัดแปลงนั้น
เจ้าของลิขสิทธิ์มีการจัดทำสื่อที่คนพิการเข้าถึงได้ไว้แล้วหรือไม่ หากมีการจัดทำสื่อรูปแบบนั้น ๆ และคนพิการ
เข้าถึงได้อย่างเพียงพอแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำสื่อในรูปแบบเดิมอีก

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาการค้าเศษ
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้ว
สำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์

“

เป็นเรื่องดีที่จะให้คนพิการได้เข้าถึงความรู้
แต่ต้องรักษาประโยชน์ให้ทุกฝ่าย
นักเขียนไม่ได้หวังจะได้รับผลตอบแทนมากมาย
จากการที่คนพิการเข้าถึงงานลิขสิทธิ์
เพียงแต่ให้รู้สึกว่
เขาไม่ถูกละเมิดสิทธิอันชอบธรรม

”

อาจารย์มกุฏ อรฤดี

ผู้ร่วมก่อตั้งและบรรณาธิการบริหาร
สำนักพิมพ์ผีเสื้อและผีเสื้อเพื่อคนพิการ

ประเภทของความบกพร่องที่ได้รับประโยชน์ตามมาตรา 32/4 แห่ง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีดังนี้
1. ทางการเห็น 2. ทางการได้ยิน 3. ทางการเคลื่อนไหว 4. ทางสติปัญญา 5. ทางการเรียนรู้ 6. ประเภทอื่นตามที่รัฐมนตรี
กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด